

Pla d'estudis 1992
Llicenciatura en Sociologia

**22800 - PROBLEMES ACTUALS DELS PROCESSOS
EDUCATIUS
(6 crèdits)**

Professora: Marina Subirats

2n quadrimestre

Curs 1997/98

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTiques I DE SOCIOLOGIA

1. Plantejament del curs

Aquesta assignatura té com a finalitat el coneixement dels debats més recents en sociologia de l'educació, sobretot en el seu nivell microsociològic. Fonamentalment, en aquest moment, això significa la detecció de les formes a través de les quals es crea i transmet la discriminació en l'àmbit escolar. Per tant, cal adquirir els coneixements relatius al problema, la metodologia per a l'observació del treball en els centres educatius i les aules, i també el coneixement de les polítiques educatives que es duen a terme per tal de modificar aquest trets.

Es pressuposa, en les persones inscrites, un domini bàsic dels temes i autors principals en la sociologia de l'educació, ja adquirit en altres cursos dels mateix curriculum. Per tant, aquest curs estarà encaminat a aprofundir determinats aspectes relatius a les relacions i comportaments que es desenvolupen en el marc de les institucions educatives, fent especial èmfasi en la transmissió del curriculum ocult.

2. Programa

- I. Introducció. La problemàtica recent en sociologia de l'educació. el nivell macro sociològic i el nivell micro sociològic. La seva connexió.
- II. Transmissió del coneixement i desigualtats socials. L'escola com a transmissora de desigualtats. Les formes del curriculum. Principals teories sociològiques sobre la transmissió de desigualtats a través del sistema educatiu. El professorat com a transmissor de les jerarquies culturals i socials.
- III. III. La transmissió del sexisme. Conceptes bàsics. Metodologia d'observació als centres. Anàlisi de la situació.
- IV. L'educació intercultural: dificultats que planteja. Les formes d'intervenció.
- V. La transmissió del racisme. Conceptes bàsics. Metodologia d'observació als centres. Anàlisi de la situació. Les formes d'intervenció.

- VI. Altres formes de transmissió de la discriminació (classe, diferència lingüística, àmbit rural, etc.). Formes fonamentals d'aquesta discriminació.
- VII. Les polítiques educatives enfront de les desigualtats educatives. Les propostes de la LOGSE i l'evolució actual.

3. Bibliografia bàsica

Bernstein, B. (1990) Poder, educación y conciencia, Barcelona: El Roure.

Bernstein, B. (1993) La estructura del discurso pedagógico, Madrid: Paideia-Morata

Bonal, X. (1997) "La aplicación de la metodología en un centro de enseñanza primaria", Las actitudes del profesorado ante la coeducación, Barcelona: Graó.

French, J. y French, P. (1995) "Desequilibrios por razón de género en la enseñanza primaria. Un informe sobre interacción", Woods, P. Y Hammersley, M. Género, cultura y étnia en la escuela. Barcelona: Paidós.-Min. de Educación y Ciencia.

Juliano, D. (1993) Educación intercultural. Escuela y minorías étnicas. Madrid: Eudema.

Mac an Ghail, M. (1995) "Más allá de la norma blanca. El uso de métodos cualitativos en el estudio de la escolaridad de la juventud negra en Inglaterra", Woods, P. Y Hammersley, M. Género, cultura y étnia en la escuela. Barcelona: Paidós.-Min. de Educación y Ciencia.

Quaderns de Coeducació, núm. 2, 12 i 13

Subirats, M. y Brullet, C. (1988) Rosa y Azul La transmisión de los géneros en la escuela mixta. Madrid: Instituto de la Mujer.

Subirats, M. (1997) Notas para una metodología de la coeducación Santiago de Chile: Cepal. (En curs de publicació).

Willis, P. (1988) Aprendiendo a trabajar. Como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera. Madrid: Akal.

4. Bibliografía complementaria

Arnot, M. y Weiner, G. (eds.) (1987) Gender and the Politics of Schooling. Londres: The Open University

Avila Palafox, R. Y Calvo Buezas, T. Comp. (1993) Identidades, nacionalismos y regiones. Madrid, Univ. De Guadalajara, Univ. Complutense.

Baraja Miguel, Ana (1992) El proceso de adaptación escolar en contextos interétnicos. Un modelo de intervención para reducir el prejuicio. Madrid: Universidad Complutense/Fac. de Psicología (tesis doctoral)

Bogdan, R. & Bicklen, S. (1982) Qualitative Research for Education; and introduction to Theory and Methods. Boston: Allyn and Bacon.

Calvo Buezas, T. (1995) "La educación intercultural en una sociedad pluriétnica", en Volver a pensar la educación; política, educación y sociedad. La Coruña/ Madrid: Fundación Paideia /Morata

Centro Nacional de Investigación, documentación y evaluación, (1992) Las desigualdades de la educación en España , Madrid: Centro de Publicaciones del MEC.

De Lucas, J. (1992) Europa: ¿Convivir con la diferencia? Racismo, nacionalismo y derecho de las minorías. Madrid: Tecnos.

Díaz-Aguado, M. J. (1993) Interacción educativa y desventaja socio-cultural: Un modelo de intervención para favorecer la adaptación en contextos inter-étnicos. Madrid: C.I.D.E.

Elliot, J. (1990) La investigación-acción en educación. Barcelona: Morata.

Feito, R. (1990) Nacidos para perder: un análisis sociológico del rechazo y del abandono escolares. Madrid: C.I.D.E.

Fernández Enguita, M. (1995) "Escuela y etnicidad: el caso de los gitanos". En Volver a pensar la educación: política, educación y sociedad. La Coruña/Madrid: Fundación Paideia/Morata.

Fernández Enguita, M. (1996) Escuela y Etnicidad: el caso del pueblo gitano. Madrid/Granada:C.I.D.E./Universidad de Granada, Laboratorio de Estudios Interculturales.

Flecha, R. (1994) "Las nuevas desigualdades educativas" En: Castells, M. et alii, Nuevas Perspectivas críticas en educación. Barcelona: Paidós.

Puig, G. (coord) (1992) Recerca i educació interculturals, Barcelona: Llar del llibre.

Gimeno Sacristán, J. (1983) "El profesor como investigador en el aula: un paradigma de formación de profesores", Educación y Sociedad, 2.

Gimeno Sacristán, J. (1992) "Curriculum y diversidad cultural", en Educación y Sociedad, Madrid.

Giroux, H. Y Flecha, R. (1992) Igualdad educativa y diferencia cultural, Barcelona: El Roure.

Labov, W. (1985) "La lógica del inglés no standard", en Educación y Sociedad, núm. 4, Madrid.

Popkewitz, T.S. (1988) Paradigma e ideología de la investigación educativa, Madrid: Mondadori.

Rué, J. (1992) Investigar para innovar en educación, Barcelona: ICE-UAB.

San Román, T. (1994) La diferència inquietant. Noves i velles estratègies culturals dels gitanos, Barcelona: Altafulla/Serveis de Cultura Popular.

San Román, T. (1996) Los muros de la separación. Barcelona: Tecnos-UAB.

Torres Santomé, J. (1991) El curriculum oculto. Madrid: Morata.

Young, R. Teoría crítica de la educación y discurso en el aula, Madrid: Paidós-Min. De Educación y Ciencia.

Woods, P. Y Hammersley, M. (1995) Género, cultura y étnia en la escuela, Madrid: Paidós-Min. De Educación y Ciencia. I

Col.lecció de Quaderns de Coeducació. Barcelona: ICE-UAB.
Col.lecció de Cuadernos de Pedagogía.

5. Avaluació

L'avaluació constarà de dues notes. Una nota obtinguda en un exàmen final en el que caldrà fer un exercici escrit sobre la matèria vista durant el curs i les lectures recomanades. La segona nota serà obtinguda mitjançant un treball de recerca de caràcter empíric que l'alumnat haurà de realitzar en algun centre educatiu.